

РЕЦЕНЗИЈЕ И ПРИКАЗИ

Чланак примљен 20. 9. 2000.
УДК 78.071.2(092)

Властимир Перичић

КАЗИВАЊА МИРОСЛАВА ЧАНГАЛОВИЋА¹

Мирослав-Миро Чангаловић (1921–1999) – жива легенда наше оперске сцене и концертних подијума! Уметник највећег формата, познат у читавом свету, партнер најзвучнијим именима оперских певача, упоређиван са Шаљапином. Активно присутан у музичком животу наше земље дуже од четири деценије, увек обележавајући његове врхунске домете. У “златно доба” Београдске опере, педесетих и шездесетих година нашег века, када су њена гостовања пленила европску публику, најласкавије критике односиле су се на његова певачка и глумачка остварења. С њим смо и ми били у Европи – а он никада није пожелио да се самостално отисне у свет и тамо тече уметничку каријеру, већ је трајно остајао веран својој магичној кући и својој земљи. Уз учешће у безбројним оперским представама, наступао је исто тако безброј пута као концертни певач – подједнако у елитним салама као и у школама или забаченим градићима – увек нештедице и несебично дарујући слушаоцима пуну меру своје уметничке креације, али и

врло често дарујући свој хонорар за школску опрему или библиотеке...

Душан Трбојевић, велики заљубљеник у музику и њен неуморни пропагатор звуком и живом речју. Блиски пријатељ и стални клавирски сарадник Мирослава Чангаловића од њихових заједничких најранијих, младићких и још аматерских дана – па непрекидно кроз следећих четрдесет година. Нико није био позванији од њега да уобличи ову књигу, која не представља само необавезне разговоре двојице другова музичара, нити има претензије да буде класична монографија о једном уметнику. Она садржи нешто више и значајније: људску и уметничку исповест Мирослава Чангаловића – од сећања на тежбе проживљене у детињству и младости, преко година учења и сазревања, до блиставе каријере, у којој је остварио преко 90 различитих оперских улога. Посебно је реч о његове четири магистралне роле: две насловне – Бориса Годунова и Дон Кихота, затим Досифеја у *Хованшчини* и Мефиста у *Фаусту*. Студиозност са којом је Чангаловић, како он то сам описује, радио на својим улогама, како их је осмишљавао, дограђивао и брусио – може многим младом (и не само младом) уметнику бити инспирација, путоказ, узор. А све то је испричано ненаметљиво, присно, са скромношћу која је украс великих, а зачињено аутентичним анегдотама из интимне и професионалне уметникове биографије.

Једна изузетна, топла, племенита књига, из које зрачи лик Мирослава Чангаловића као УМЕТНИКА и као ЧОВЕКА.

¹ Приказ о овој књизи Властимир Перичић је написао новембра 1998, две године пре смрти.